HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מסורת הש"ס

ב) [תמורה כב. ע"ש], מנחות ד: מזיר כד:, ג) [ס"ל רבי שמעון], ד) [לקמן יב.], ה) [סוכה מט:], ו) יומא נט. תוספתא דזבחים פ"ו ה"ג, ז) [מולין קיז. ע"ש זבחים מו.], ח) הוא לפני כפרה כלאחר כפרה מה לאחר כו' ל"ק, ט) דתני בריש"ל כו' ל"ק, י) ל"ק מ"ו, כ) [שלקח מזונין ל"ק, ל) לנדבה לשופרות ל"ק, מ) [ויקרא הן], נ) משום דסת מייב נמי כו'. ל"ק, ס) יצא לנחל קדרון מועלין כו והא לנחל קדרון לאחר זריקה הוא כדתנן אלו ואלו מתעברין לאחר ויוצאין לנחל קדרון ונמכרין לגמרן לזבל ומועלין בהן והא מעילה מדרבנן הוא ולא מדאורייתא אבל במקדש אין מועלין בו אפילו מדרבנן לפי שאין גוזרין גזירות במקדש הס"ד ואח"כ צריך לגיין גמ' ואח"כ ד"ה מ"ר מועלין מדרבנן כגון לאחר שיצא לנחל קדרון וקבעי עלה מ"ט דמ"ד כו'. ל"ק, ע) ר"א גמ' וחכ"א אין מועלין כ"ל מדאורייתא. ל"ק, פ) לו הסם לאין ל"ק, צ) תני נמי דין מעילה והכא אגב דתני מעילה דשייך הכא תני כו' ל"ק, ק) ולא מהני וא"כ כו' ולא נהנין מפני טעמא שהן ראויין ל"ק, ר) ל"ל בסוף, ש) ל"ק, ת) [ועי' תוס' פסחים כב. ד"ה מועלין], א) נלאחר כפרה כלפני כפרה דאין לך דבר כו'. ל"ק, ב) שייך לע"ב, ג) כאחד מלמדין. ל"ק, ד) [וע"ש תוס' חולין קיג: ד"ה עזוס ומש"ס גליון], ה) ובפסחים לד. ל"ק, ו) מזנה. ל"ק,

הגהות הב"ח

(א) גמ' שאינן ראויין למזבח. נ"ב בתמיה: (ב) שם ואומא הכי מה לפני וכו' יש בו מעילה א"ל ר"י וכי יש בו מעילה דהיא בתמורה אגב דתני מעילה אגב דתני כו' ל"ק, ג) רש"י ד"ה יצא וכו' ולא מדאורייתא הס"ד ומלן ל"ל הגיון גמרא ואח"כ מ"ה אין מועלין מדאורייתא אבל מדרבנן:

מוסף רש"י

רישא פסיקא ליה. דלעולם מתות ופאיני לא כיפרו הבעלים (תמורה כב.). המפריש מעות לנזירותו. וכיון שתומין (נזיר בד:) לא נהנין. מדרבנן, מפני דמי עולה שבהן, ולא מועלין מפני שהן ראויין לבוא כולן שלמים. דאומ' ולא הפרש אלו לחטאת ואלו לשלמים, ושלמים אין בהן מעילה דלאו קדשי ה' ניתנו אלא לזבח אבל אם מתו אינן מועלין. ואם תאמר אימא לאיפכא (ד) אלו ואלו מתעברין לאחר זריקה דמים (נזיר בפ"ק דמסקנא מעילה (ז: מנחות ד:) דבכל מעה ומעה שבהן יכול להביא בהן שלמים ובשלמים אמרינן דליכא מעילה לפני זריקת דמים (נזיר שם). שתומין. דלא פיגם אלו לחטאת ואלו לעולה, יפלו לנדבה. לשופרות, דהלכה היא כמזיר למסה מסיני (מנחות ד:). דמי חטאת ילכו לים המלח. דחטאת שמתו בעליה היא: דמי עולה יביאו עולה. (ו) האשה שמתה יביאו יורשין עולתה דדורון בעלמא הוא: ונאכלין ליום אחד. כדין שלמי נזיר: ואין טעונין לחם. משום דכתיב ביה ונתן על כפי הנזיר והא ליתי דמייתי: מפני שהן רואיין לבוא בהן תורין שלא הגיע זמנן. וכיון דראויין הן לבוא לאחר זמן מצי למיתני לא נהנין ולא מועלין: ובני יונה שעבר זמנן. תחילת הציהוב שבזה ושבזה הסטלין לקרבן וכיון דפסולין לאו קדשי ה' ניתנו ולית בהו מעילה: אמר רבא. לא דמי מפריש מעות לנזירותו למפריש מעות לקינו. דגבי נזיר אמרה תורה במעות שתומים הבא שלמים. משום דמחוייב להביא בהן נמי שלמים הילכך אמרינן מפני שראויין להביא בכולן שלמים לית בהו מעילה. אבל אם מתו להו מעות לקינו. דגבי נזיר אמרה תורה אלו ואלו מתעברין לאחר זריקה דמים ומ"ש אזיל לקולא דאי אמרת נימא שהן רואיין לבוא כולן עולה ואית בהו מעילה מ"מ דמי קדשים קלים יש בהן דאינן בני מעילה ואי קא מייתי עליהו קרבן מעילה אישתכח דקא מייתי חולין לעזרה הילכך אזיל לקולא

עין משפט נר מצוה

ד א מיי' פ"ד מהלכות מעילה הלכה ג:
ה ב מיי' שם ופ"ט מהל' מזיחות הל' ג:
ו ג ד מיי' (שם) ופ"ט מהל' מזיחות הל' י:
ז ה מיי' פ"ד מהלכות מעילה הלכה ג:
ח ו מיי' שם הלכה ד:
ז [מיי' פ"ג מהל' אסורי מזבח הל' ון:]
ט ח מיי' פ"ד מהלכות מעילה הלכה יא:
י ט מיי' שם הלכה ט:

תורה אור השלם

1. כִּי נֶפֶשׁ הַבָּשָׂר בַּדָּם הוּא וַאֲנִי נְתַתִּיו לָכֶם עַל הַמִּזְבֵּחַ לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵיכֶם כִּי הַדָּם הוּא בַּנֶּפֶשׁ יְכַפֵּר: ויקרא יז יא

הגהות מהר"י לנדא

[א] תוס' ד"ה תרי מיעוטי כו' באחד אין מלמדין. מלת אין נמחק ועי' יומא ס ע"א תוס' ד"ה תרי מיעוטי:

רבינו גרשום

בהן לכתחלה הואיל וקדושין הוו ואם נהנו אין מועלין בהן מדאורייתא אלא מדרבנן דמייתי קרן לחוד: ואם עד שלא כיפרו בעלים. דמה תורה ומועלין בה. הואיל דיש בהן קדושת דמים: מאי שנא רישא. הני תלת דלא קא מפליג בהו רישא פסיק ליה דבין משכיפרו ובין עד שלא נתכפרו לעולם יתותו ואי' דאמר מה הפלגה איכא למיעבד להו ברישא: הא תנא ליה גבי תמורה. ליה נמי כי האי גוונא: תנא התם אגב (דאידחי) דאיירי בתמורה והכא משום מעילה: המפריש מעות לנזירותו. ולא פירש אלו לעולתי ואלו לחטאתי ואלו לשלמים: לא נהנין ולא מועלין. בכל אותן המעות: מפני שהן רואיין לבוא כולן לשלמים. כלומר דמכל מעה ומעה מצינן למימר זו לשלמים הפריש ושלמים קדשים קלים ניתנו ואין בהן מעילה כדתנן בפרק קמא קדשים קלים לפני זריקת דמים כו' ומ"ש אזיל לקולא דאי אמרת נימא שהן רואיין לבוא כולן עולה ואית בהו מעילה מ"מ דמי קדשים קלים יש בהן דאינן בני מעילה ואי קא מייתי עליהו קרבן מעילה אישתכח דקא מייתי חולין לעזרה הילכך אזיל לקולא

ואם עד שלא כיפרו הבעלים תרעה עד שתסתאב ותמכר [ז] ויקחו בדמיה אחרת ועושה תמורה ומועלין בה: גמ' [ח] מאי שנא רישא דלא קא [ט] מיפלגי ומאי שנא סיפא דקא מיפלגי רישא פסיקא ליה סיפא לא פסיקא ליה הא תנא ליה גבי תמורה תנא התם משום תמורה תנא הכא משום מעילה: מתני' [י] המפריש [א] מעות לנזירותו לא נהנין ולא מועלין מפני שהן ראוין [ב] לבא כולן שלמים מת [ג] והיו לו מעות סתומין יפלו לנדבה [ד] מעות מפורשים דמי חטאת ילכו לים המלח [ה] לא נהנין ולא מועלין דמי עולה יביאו עולה ומועלין בהן [ו] דמי שלמים יביאו שלמים ונאכלין ליום אחד [ז] ואין טעונין לחם: גמ' מתקיף לה ריש לקיש וליתני נמי המפריש מעות [ח] לקינים לא נהנין ולא מועלין מפני שהן ראוין להביא תורין שלא הגיע זמנן ובני יונה שעבר זמנן אמר רבא אמרה תורה [ט] במעות סתומין הבא שלמים אמרה תורה [י] הבא תורין שלא הגיע זמנן (א) [יא] אינן ראויין למזבח: מתני' [ב] רבי שמעון אומר הדם קל [ג] בתחלה וחמור בסופו נסכין חמור בתחלתן וקל בסופן [ד] [ה] דם בתחלתו אין מועלין יצא לנחל קדרון [ו] מועלין בו [ז] [ח] נסכין בתחלתן מועלין בהן ירדו לשיתין אין מועלין בהן: גמ' ת"ר [ט] מועלין בדמים דברי ר' מאיר ור"ש וחכ"א אין מועלין מ"ט דמ"ד אין מועלין [י] [יא] אמר עולא אמר קרא [1] ואני נתתיו לכם שלכם הוא דבי ר' ישמעאל תנא לכפרה נתתיו ולא למעילה רבי יוחנן אמר אמר קרא [1] כי הדם הוא בנפש יכפר (א) [ב] לפני כפרה כלאחר כפרה הוא מה לאחר כפרה אין בו מעילה אף לפני כפרה אין בו מעילה ואימא [ג] מה לפני כפרה יש בו מעילה אף לאחר כפרה יש בו מעילה וכי יש לך דבר שנעשית מצותו ויש בו מעילה אמאי לא הרי

ועושה תמורה ומועלין בה. כיון דלא כיפרו בעלים משום דלא אזלא לגיכוד דלאמר תרעה כו': מאי שנא סיפא דמיפלגי. דמפליג עיברה שנתה ושנמצאת בעלת מום מהני תנא דריש"ל ולא תני כולהו בחד בבא ומשני ריש"ל פסיקא ליה דבכל ענין תמות בין כיפרו בין לא כיפרו אבל סיפא לא פסיקא ליה דלא אמרינן בהני דסיפא תמות אלא א"כ כיפרו בעלים אבל בלא כיפרו אמרינן תרעה דמשום דאיכא בכולהו אלא דלא אמרינן בהני דרישא דלא אמרינן דלא כיפרו בעלים אלא